

ЧУДОМИР
КОЛЕДАРСКИ ПЕСНИ ИЗ
КАЗАНЛЪШКО

chitanka.info

Тук-там из балканските села на околията ни са останали народни обичаи и песни в техния първичен вид. Голяма част от обичаите с време са изменени, опростени, огражданени или съвсем изоставени, а песните, където още има такива, съдбата им е като тази на шевиците — жалки остатъци само. Рядко ще намериш вече човек в село, който да може да ти възпроизведе една цяла-целеничка стара песен. Някога, когато дойдеха коледарите например в къщи, седнат, домакинята ги почерпи и тогава чак почват да пеят по една, по две, че по три песни, и то от край до край, а най-често по песен за всеки член на домакинството. А сега, нали сме век на рекордите на бързина, минат като хала из къщите, изпеят по един-два куплета от някоя песен, задигнат или климиите от колата, или въжето от герана и дигнат олелията нататък из махалата, та накарат кучетата да се разчекнат от лай.

Предлаганите тук няколко коледарски песни са едни от най-хубавите и най-пълните, които се пеят в западната част на околията ни. Варианти на една-две от тях срещнахме само в хубавия сборник от народни песни („От Тимок до Вита“), редактиран от професора при музикалната академия г. Васил Стоин. Редакцията на „Казанлъшка искра“ ще бъде много благодарна, ако читателите ѝ изпратят още такива стари хубави коледарски или каквито и да било други народни песни.

ПОХВАЛИЛА СЕ МАЛКА МОМА

*Похвали се малка мома
снощи вечер на кладенци,
на кладенци, на изворци,
че си има девет ризи,
девет ризи копринени,
десетата римизена^[1].
Где я зачу вакъл овчар.
Той на мома отговаря:
— Не хвали се, малка моме,
аз си имам девет стада,*

девет стада неброени,
десетото преброено. —
Отговаря малка мома:
— Не се хвали, вакъл овчар,
аз ще стана дребен митил,
че ще падна по ливади,
ще изтребя вакло стадо. —
Отговаря вакъл овчар:
— Не се хвали, малка моме,
аз ще стана дребен молец,
ще изпаса девет ризи,
девет ризи копринени,
десетата римизена.

с. Турия

СНОЦИ РАБРЬО СЪРДИТ ДОЙДЕ

Снощи Рабрьо сърдит дойде
и конят му кален, мокър;
кален, мокър, воден, потен.
Мама Рабрьо проговаря:
— А бре, Рабрьо, синко Рабрьо,
защо снощи сърдит дойде
и конят ти кален, мокър, кален,
мокър, воден, потен? —
Рабрьо мама отговаря:
— Мари, мамо, стара мамо,
га ме питаш, да ти кажа:
аз отидох снощи вечер
на кладенци, на изворци
да пресрецна малка мома,
да напия пъстри стомни.
Че преварих малка мома,
поисках ѝ пъстри стомни.
Тя издигна бели ръце,

издрънчаха вити гривни,
подплаши ми враня коня —
затуй снощи сърдит дойдох
и конят ми кален, мокър,
кален, мокър, воден, потен.
с. Турия

ТРЪГНАЛО Е ЛУДО-МЛАДО

Тръгнало е лудо-младо
из горица, из зелена,^[2]
да си лови дребна лова,
дребна лова яребици
и по-дребна перперици.
Не намери дребна лова,
най намери вита ела,
вита ела, съковита.
Че извърна тънка пушка,
та удари вита ела —
удари я в тънко върше,
изкърти я из корени.
Под корена е излязла
малка мома змейовита.
Той я хвана за ръчица
да я води при майка си,
а мома му отговаря:
— А бе, лудо аджемийо,
и туй ли да те науча —
разпаши ми свилен пояс,
превържи ми бели ръце,
развържи ми червен чумбер,
превържи ми черни очи,
па ме хвани за ръчица,
па ме води при майка си,
да не рече твойта майка:

— Наметнице, натурнице,
сама си се наметнала,
наметнала, натурнала! —
А да рече твойта майка:
— А бре, синко, мили синко
де намери тая мома?
Не е мома като мома,
а е мома ясно слънце,
очите ѝ ясни звезди.
Като ходи, вятър вее,
като седи, слънце грее,
като дума, бисер ниже.
с. Търничене

ПОДКАРАЛ Е СВЕТИ ИВАН

Подкарал е,
Коledo, коладе ле,^[3]
свети Иван
три гемии
златно жито.
Та ги кара
в Цариграда,
та да вземе
бели пари.
Разигра се
Черно море,
дъги хвърля
в синьо небе.
Свети Иван
бога моли:
— Запри, боже,
буен вятър,
да прекарам
златно жито,

та да взема
бели пари.
Ще направя
три черкови:
първа черква
ситни звезди,
втора черква
ясно слънце,
трета черква
ясен месец.
В първа черква
да кръщават,
в втора черква
да венчават,
в трета черква
да опяват.

с. Търничене

ТУК СМЕ ЧУЛИ И РАЗБРАЛИ

— Тук сме чули и разбрали,
Станенине господине,^[4]
че си имал млада сина,
млада сина златоуста,
златоуста, среброръка.
Дай го, дай го с нас да дойде,
с нас да дойде, цар да бъде,
цар да бъде, да пребъде! —
Отговаря Станенина:
— Имам си го, бърх не хващам,
ала ми е твърде малък,
твърде малък, твърде глупав,
не може си войска реди,
войска реди, лифè дава. —
Отговарят добри гости,

добри гости, коледари:
— То си има войскадари,
войскадари войска редят,
лифиджии лефè дават.
Дай го, дай го с нас да дойде,
с нас да дойде, цар да бъде,
цар да бъде, да пребъде!
с. Виден

ДА НЕ РЕЧЕШ, ДОЙНЕ ЛЕ

Да не речеш, Дойне ле, че сме ние,
Дойне ле, момне ле, малка моме,^[5]
че сме ние, Дойне ле, годежници,
годежници, Дойне ле, палежници,
най сме ние, Дойне ле, твоите братя,
твоите братя, Дойне ле, деветина.
Отколе сме, Дойне ле, забегнали
и сега се, Дойне ле, завръщаме,
че ти носим, Дойне ле, армагани:
желта кърпа, Дойне ле, кован гердан,
кован гердан, Дойне ле, вити гривни.
с. Турия

РАЗСЪРДИ СЕ ЛУДО-МЛАДО

Разсърди се,
Коледо, коладеле,^[6]
лудо-младо,
че не рачат
да го женат
тази зима,
таз година.

Че си влезе
във яхъри,
извади си
враня коня,
назоби го
със бял ориз,
напои го
с руйно вино,
оседла го
с синьо седло,
обезди го
с желти юзди.
Че се качи
лудо-младо,
че забягна
в друго село,
в друго село,
в Гюргюв града.
След него тича
милна му сестра,
тичом тича,
виком вика:
— Стой, почакай,
мой мил братец!
Като бягаш
в друго село,
в друго село —
Гюргюв града,
че знаеш ли
как да лъжеш,
как да лъжеш,
как да мамши
малки моми —
гюргювчанки.
Кога идеш
в Гюргюв града,
ще излязат

до три моми.
Коя тебе
кон поеме,
тя на тебе
милна сестра;
коя тебе
чаша даде,
тя на тебе
посестрима;
коя тебе
китка даде,
тя на тебе
първо либе!
с. Виден

(Публикуван във в. „Казанлъшка искра“, VIII, бр. 179 от 31.XII.1931 г.)

- [1] Сърмошита ↑
- [2] След всеки стих се повтаря тоя припев. ↑
- [3] След всеки стих се повтаря тоя припев. ↑
- [4] Повтаря се след всеки стих. ↑
- [5] Повтаря се след всеки стих. ↑
- [6] Повтаря се след всеки стих. ↑

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.